

Tionde roten, tomt 11

Kvarteret Klädespressaren

Tjugonde roten 1637–57v

Östra Lilla Hamnens östra sida mellan

Elfte roten 1657h–70

Spannmåls- och Kvarnbergsgatorna

Det är mycket svårt att avgöra, vem som under 1600-talets tidigare del ägde denna tomt – om den över huvud taget var bebyggd. Nedanstående skildring fram till dess att *Olof Ambrusson* övertog den vilar dels på fakta, dels på analys av var vederbörande bodde enligt längderna, dels på hypoteser. Den ges alltså med reservation.

Lars Hattemakare

dvs hattmakaren *Lars Jung* flyttade enligt mantalslängden hit till rote 20 1644. Han omtalades 1639–43 i dåvarande rote 10. 1646 nämndes hans änka. Om honom berättas följande i domboken 5.8.1641:

Enligt *Willem Jack* hade *Olof smeds* svåger Lars hattmakare först överfallit och slagit honom ”neder på marken”, varefter Wilhelm Jack på sin gård (”den plats, som nu nyligen är honom av Magistraten inrymd”) men ej på gatan hade hotat Olof smed med blottat svärd. Såväl Willem Jack som *Hans Mattsson*, som hade deltagit i bråket, skulle sättas i fängelse.

Per Eriksson båtekarl

Lars Jungs änka gifte om sig med *Peder Eriksson båtekarl*, son till *Erik Persson* (i 10.13) och själv omtalad i rote 20 från 1647. Han står i kontributionslängden fram till 1660 och var död före 19.10.1660.

Per Eriksson uppträdde vid kämnärsrätten den 25.4.1649 på sin hustrus, sal Lars Jungs änkas, vägnar mot Lars Jungs kreditorer *Söfving Nilsson*, fänriken *Jon Ambiörnsson*, Oluf smed och *Nils Bryntesson Wärme* och begärde att de skulle reducera sina fordringar. Till gode män utsågs *Per Larsson Kock* och *Nils Assmundsson*.

Vid kämnärsrätten den 7.2–10.2.1665 omtalas Per Erikssons obligation av den 1.2.1658 till *Olof Svensson Kruse* i samband med att denne kräver Per Erssons änka *Elin* på betalning för åtskilliga persedlar. Änkan berättade att fem år hade gått efter hennes mans död. Änkan hävdade att hennes sal man hade levererat flera båtlastar hö till Olof Kruse, som ej upptagits: aldrig ett strå mer än hans räkning innehåller, genmälte Olof. Till gode män utsågs *Anders Biörnsson* och *Berge Amundsson*.

Samma år den 11 oktober visade *Peder Nilsson* ett köpebrev mellan sig och sal Peder Eriksson båtekarls efterleverska hustru Elin och hennes äldsta dotters man, som bodde på landet, på en halv strömbåt. Den andra halvan hade Peder Erikssons kusin *Erik Andersson* pantsatt för 80 rdr. Denne Erik Andersson ville förmena honom att komma med i strömbåtsgillet. Per Nilssons hustru var en annan av sal Per Erikssons kusiner. – Man hänvisade till strömbåtsgillets andra punkt: ingen skall tillåtas komma in i gillet med mindre han först fått stadens kommerce- kollegiums tillåtelse därtill. Utom äldsta dottern, som var gift med en underofficer på landet, hade Per Eriks-

son två söner, som var borta och lärde hantverk, medan en dotter och två söner var hemma hos modern. Den yngste var 12 år. Varken modern eller barnen förmådde vidmakthålla eller bruka båten. Per Erikssons bror, befallningsmannen i Skåne *Gunnar Eriksson*, ägde ej pretention i den omtvistade båten utan i gården.

På vilka grunder gården sedan övertogs av den "sjöseglande" Olof Ambrusson före 1664 är okänt, och det är här hypoteserna kommer in. Denne var 1648 bosatt i Tjugoandra roten³ (Kv Göta Kanal c:a 10.16) och 1649–60 i denna rote 20 men på andra sidan östra hamnen i kvarteret Tenngjutaren (9.13, senare *Gunnar Mattssons* gård?).

Eftersom Olof Ambrosion åtminstone 1652 var gift med dottern till en *Olof Gunnarsson*, vars systons fädernearv han då förvaltade (se nedan), kan icke denna Olof Ambrosions första hustru vara identisk med Per Erikssons änka Elin.

Den 30.4.1660 betalades huseköpspengar 3:- för Olof Ambrussons tomt såld till *Anders Perssons* änka för 80 rdr.

Men om man tänker sig, att denna Olof Ambrosions första hustru var död, kan Olof Ambrosion ha kommit åt denna gård genom omgifte med en annan *Olofsdotter*, nämligen Per Eriksson båtekarls änka Elin.

Om Olof Ambrosions släktskapsförhållanden vet man ganska mycket, dock ej om han var son till den förste *Ambros Pottmakare*. Han var bror till Gunnar Mattsson båtekarls hustru *Christin Ambrosdotter* och halvbror till *Anders Eriksson* vid bommens söner *Börge* och *Nils Andersson Bohm*.

Redan 1657 bör Olof Ambrosion ha varit skeppare. Då krävdes han nämligen av en *Erik Larsson* på hyra av kaparen *Harderin* vid rätten den 27 oktober. Vittnen var *Peder Larsson*, *Assmund Pettersson* och *Herman Hopp*. Olof Ambrosion blev också krävd av *Robert Kooch* från London och *Ragwald Pedersson*. En Olof Ambrussons tomt såldes 1660 till Anders Perssons änka – huseköpspengar för de 80 rdr som gården kostade betalades med 3 d smt den 30 april.

Som nämnts var Olof Ambrussons första hustru dotter till Olof Gunnarsson. Den 13.10.1664 och 23.1.1665 beskyldes han för att ha tagit sig an Olof Gunnarssons arvingars förmynderskap och förhålla hustruns syskon deras tillfallna arv. Hans svägerska *Kerstin* var numera gift med *Carl Persson* mastemakare. Olof Ambrusson hade dragit av 25 rdr från hennes arv: det var en summa som hennes förre friare *Herman Matthis Martinsson* hade låntagit. Hans brev till Kerstin företeddes, 77 veckor hade hans omyndige svåger *Johan Olufsson* varit i Olof Ambrosions bröd och åtnjutit information. Attester visade att svenske pedagogen *Borchardus Dreyer* hade undervisat Johan i 4½ kvartal och tyske pedagogen *Christoffer Knebel* i 1½ kvartal, "12 år sedan han slutat". Även hustruns andre broder *Arvid Olufsson* reste krav. Olof Ambrosion fick reseförbud till dess tvisten var sliten. – Olof ville avkorta arvet till Johan Olufsson med en rdr för var och en av de 77 veckorna. (En suddig anteckning apropos Johan Olufssons skolgång: "12 år hade gått sedan han slutat".

Hustru Kerstin Olufsdotter sade om Olof Ambrosion att han hade: "hennes styvfader förderfwat och sedan sin hustrus syskon, hwer efter annan uthur gården trängt". Hustru Kerstins arv stod hos *Assmund Matthisson*.

Vid kämnärsrätten 18.7.1660 anklagades Olof Ambrosion för att han vägrat betala *Sven Ingevaldsson* för 2 tunnor gryn, en tunna ärtor, 2 och en halv lisspund fläsk.

Peder Olofsson Aalboo framvisade i rätten den 5.2.1666 en kniv som Olof Ambrosiison nyligen hade velat skada och döda honom med hos Carl Persson Masthuggare i Hagarne. Carl Persson vittnade om att åtminstone tio personer hörde Olof Ambrosiison ”skälla” Peder Aalboo för skälm och hans hustru för hora. Om hans insatser för att chikanera *tolagsförvaltaren Ambjörn Eriksson* vid dennes bröllop med *Anna Tack* i februari 1666 se 5.43v.

1668 berättade Olof Ambrosson, att han inte längre förmådde sjöseгла. Han begärde därför brännvinsrättighet. Den 3.3.1670 meddelades det att Olof Ambrosson på grund av sin blindhet och olyckshändelsen vid senaste vådeld icke kunde närvara vid en rättegång i Stockholm.

Vid kämnärsrätten 1.3.1671 möttes Olof Ambrusson och hans bror Berge (Börge Andersson Bohm). De hade fiskat tillsammans på sillfisket, ”och när sillen hemkom, tog Olof Ambrusson 14 tunnor, men när han förnam, att Berge Andersson förde honom i räkning 4 rdr för var tunna, ville han ej behålla den för det priset. Därmed lät Berge taga tillbaka 6 tunnor, som Frans Kock tog efter hans order och sände till Bohrás, två tunnor därav lät Berge själv sända till Kungsbacka och en tunna till Alingsås, tillsammans 9 tunnor. Berge Bohm sade sig haft än mer sill upplagd i Olof Ambrossons gård, som hans egen var som blev sänd till Borås och Frans Kock tog. Nils

Andersson betygade, att hela Posten som han med Ambrusson och Bohm insaltade på Gullholmen var 11 läster och när sillen hemkom upplades 3 och en halv läst i Oluf Ambrussons gård. Därav belöpte sig 14 tunnor på Oluf Ambrusson. Gud skulle straffa honom med samma blindhet, som Oluf Ambrusson var behäftad med, om det ej var sant det han sade.”

Oluf Ambrussons ovan omtalade inställda resa till en rättegång i Stockholm hade sammanhang med hans insatser som organisatör av kanoners upptagande genom dykning. Om detta kan man utläsa en del bl.a. i protokollen från den 25.2.1667 (samt supplik i EIIa:2), då Berge Andersson Bohm mötte översten *Albrecht von Treuleben (Treileben)* vid överrätten. Allbrecht von Treuleben hade i många år varit skyldig Börge Andersson Bohm 832 rdr. Bohm nämner i sammanhanget, att han ägde sedan 5.5.1659 kunglig order på att tullfritt införa vin. Börge Andersson Bohm talade i sin supplik om ”styckers upptagande av min broder Olu Ambrusson”. Oluf Ambrusson hade försträckt Treuleben med 1 130 rdr, som Oluf Ambrusson, som då var i överste Treulebens tjänst, hade använt under arbetet. Treuleben hade erhållit ”stycker” (d.v.s. kanoner, som han utan att betala Oluf Ambrusson sina pengar och avlöning, fört till Holland. Beträffande sin tullfrihet för vin hänvisade Börge Bohm till president *Leioncrantz'* attest. Nu ville Berge Andersson till sin och broderns betalning få tillgång till de stycken, som Hans Albrecht von Treuleben hade givit tullförvaltaren *Gabriel Jönsson Duberg* ”så framt dhe äre mehr wärde ähn bem:te tullförvaltare afwer att fordra.” Eller också skulle de båda, Börge och Oluf, få tillstånd att ”uptaga af siöbotnen med sin egen bekostnat så många stycker, som dhe både kunna blifwa betalte af”.

Till att möta brodern Börge Andersson vid Bommen vid kämnärsrätten oktober 1669 hade Olof Ambrosson fullmäktiggjort *Isak Larsson*. Det gällde en penningsumma, som Börge vid bommen hade erhållit av *Hans Albrechtsson Treuleben* för en skeppspart. Oluf Ambrusson talade också om sitt arv efter sina avlidna föräldrar.

Olof Ambrosson var död 1673. Så sent som 8.1.1789 och 5 juni s å uppträdde hans änka Elin Olofsson och berättade vid rätten, att hennes man hade gjort något förskott för att ”befordra dykeriet på översten Herr Treulebens vägnar utav det försjunkna skeppet Sophia samt flere dess beordrade beställningar”. Med omkostnaden för två Stockholmsresor och lön för åtta års arbete hade Olof Ambrossons räkning slutat på 2 845 rdr 45 öre, varav 1 689 rdr 16 öre återstod att betala Olof Ambrosson hade arbetat från första juli 1656 till samma tid 1664. Av rättens dom den

20.6.1689 framgår att intressenter i dykeriet hade varit överste Treuleben och *Jacob Maule*. Med ett Jacob Maules brev till översten den 8.11.1661 ville Elin Olufsdotter bevisa att Treuleben på den tiden varit skyldig hennes man mer än 300 rdr. Olof Ambrosson hade då gjort en Stockholmsresa för att inkräva pengarna men ej funnit honom där. Översten hade lovat Elins man att ge honom förnöjelse, när de uppdykande metallstyckena kunde bli försålda i Holland, med det hade inte efterkommit, som änka hade Elin inte vetat var hon skulle söka honom. Enligt Treulebens uppgift hade han icke på tretton år varit i Sverige. Översten föregav, att han icke före 1664 hade haft något att göra med Mäster Maule och dykeriet att beställa, vilket Maules kontrakt med sal pres *von Lengerken* skulle vittna om. Först nu efter Olof Ambrossons död hade änkan funnit Treileben. Olof Ambrosson hade uppburit Treilebens jordegodsräntor i Ale härad. Treileben hävdade, att han själv ej haft med dykeriet att göra förrän den 11.9.1659, då han på Mäster Maules rekommendation gav Olof Ambrosson frihetsbrev. Emot detta frihetsbrevs erhållande skulle Olof Ambrosson betjäna översten som korrespondent eller faktor, men det fanns inga bevis för att Treuleben hade utlovat någon viss lön till Ambrosson.

Rätten fann, att Olof Ambrosson hade fått 150 rdr mer i jordräntor än sin förskottsfordran, men eftersom det var en mer än 20 år gammal, ej krävd, räkning befanns den vara preskriberad. Någon fordran på lön kunde icke Olof Ambrosson ha, eftersom han endast ett år (1660) hade utgivit förskott och kontrakt saknats.

I sammanhanget kan det vara befogat att citera vad som utspelades vid rätten den 1.12.1679: *Lorentz Joun* berättade, att Treulebens tjänare *Nicolaus Ram* hade deponerat tre (dykar-)klockor, en skuta och något tågvirke. Då Treuleben kom hit tog han med sig två klockor. Den tredje blev kvar, liksom något tågvirke och den gamla skutan, ”som nu mäst fördärfwat här på strömmen ligger”. *Johan Claesson Brandt* hade en fordran på 200 rdr in specie. Treuleben hade lovat att framdeles betala skulden, ”emedan han då icke var vid penningar stadder”. Värdering av det kvarblivna godset skulle ske av skepparen *Peder Torstensson* och skeppstimmerman *Claes Prunck*, och sedan skulle Johan Claesson Brandt mot borgen få taga till sig godset.

Gamla Nordisk Familjebok uppger att ”I Sverige omtalas dykeri för bärgande av skeppsbrutet gods först 1663, så Hans Albrecht v Treuleben erhöi k privilegium att bedriva dykeri- och bärgaraffärer”. Han och Maule var tydligen tidigare än så i färd med dykeriarbeten.

Vid kämnärsrätten den 20.6.1688 vände sig *Abraham Bruus* på sin mor Olof Ambrussons änkas vägnar mot (tunnbindaren) *Anders Pedersson Krook* för en obligation utställd den 26.6.1671. – Ole Ambros efterleverska begravdes 4.2.1692.

Namnet Abraham Bruus ger upphov till misstanken att han var bror till skepparen *Jacob Olofson Bruce*, som i en handling den 16.3.1696 (EIIa:12) undertecknade sig Jacob Bruus. Om honom, se 9.55 (kvarteret Gamla Tullen). Jacob Bruce var far till amiralitetslöjtnanten *Olof Bruce* och bryggaren *Wilhelm Bruce*.

Jacob Bruce skulle alltså vara son till Olof *Ambrusson*. Teorin stöds av det faktum att *Olof (Persson) Krook* vid lagbjudning av 10.10 den 9.2.1691 säges vara granne i söder till denna gård. Enligt tjänstehjonslängden 1688 (RA) var Olof Persson Krook rotemästare i rote tio. Det måste också vara han som i bakugnslängden 1681 som ”Oluff Persson ibidem” står upptagen under Olof Ambrussons änka. Den 14.3.1693 säges Jacob Bruus vara svåger till Olof Pedersson. Den 11.3.1696 lånade Olof Persson Krook pengar av svågern skepparen Jacob Bruce i avräkning på sina barns arv efter deras sal mormoder. Olof Pedersson Krook pantsatte då hus och gård i *Haga*.

Han begravdes 11.10.1700. Olof Persson Krook skulle alltså ha varit gift med en dotter till Olof Ambrusson och i den egenskapen ha bott i 10.11.

Herr Abraham Bruce var den 12.11.1702 fadder hos kopparslagare *Hans Wohlfart*, när denne döpte sin son *Caspar*. De övriga faddrarna var *Erich Rubbo*, *Melchior Grafe* och kopparslagaregesällan *Johan Schwartzkopff* och hustrurna till *Herm Gieseke*, *Frans Schröder* och *Johan Bouchou*. Det leder till frågan om och hur i så fall Skepparen Jacob Bruce och hans bror Abraham var släkt med kopparslagaren Olof Pedersson Bruce. Vid ett tillfälle uppträdde hustrurna till Olof Bruce och Olof Ambrussons styvson *Arved Olofsson* gemensamt vid rätten (gbg RR 22.11.1672) i samband med arvdelningen efter Olof Bruces hustru *Christentias* (syster till Arvid Olufsson: se RR 5.7.1669, då Peder Olufsson var död) förste man *Peder Olufsson Albo* (arvskifte 5.12.1672). Det talas om dennes resa till Frankrike och om att Arvid Olofsson var i Stockholm. Denne Arvid Olofsson kallas *Root*, när han krävde sin styvfar 8.7.1668. När skepparen *Johan Olofsson Roth* (bosatt Köpmangatan) döper sin son *Roloff* den 16.1.1670 var faddrarna Herr *Allbrecht Hunter*, mästare *Oloff Pedersson* kopparslagare (=Olof Bruce), *Anders Olufsson*, Fru *Christin*, Carl Perssons (Oluf Ambrossons styvdotter, se ovan), *Per Germundssons* hustru *Emerentia (Krååk)* och *Bengta Eriksson*. – Skepparen Johan Roth var alltså styvson till Olof Ambrusson.

Assmund Svensson.

svarar i tomtöreslängden 1696 för gården. Han fick burskap som handelsman 13.2.1694 och betalade den 7.10.1695 12 d smt i huseköpspenning för en gård, uppenbarligen denna. Någon gång mellan år 1700 och 1705 bytte han namn och kallade sig *Assmund Swahn*. Kanske var han släkt till *Lars Swan*, som i Askims häradsrätts prot. 18.11.1701 omtalas som befallningsman *Carl Erikssons* tjänare.

Assmund Swahn var högt betrodd och blev 1717 kapten vid borgerskapets kår efter *Johan Andris Olbers* och 20.10.1716 kämnär.

Hans tomt värderades år 1715 till 300 d smt, husen till 680 och lösöret till 900 d smt – han var tydligen välbeställd.

Kämnären Assmund Swahn bodde 1717 i gården tillsammans med sin hustru *Catarina Davidsdotter* och en piga *Maria Jonsdotter*. Hustrun hette exaktare *Catarina Davidsdotter Maule* och var dotter till rådman *David Maule* i Kungälv och hans hustru *Johanna Andersdotter*. Bouppteckningen efter henne 24.5.1736 upptar bl.a. hus och gård vid Lilla Bommen med inmurad bryggkittel, 650 d smt, samt *Johan Gerdtssons* landeri i Gamlestaden, inköpt 6.9.1710, värderat 2 250 d smt. Om detta innehav: se Ernst Fischer, Göteborgs Landerier, s 85–86. Fischer berättar där att med Johan Gerdtssons landeri avses västra hälften av landeriet Kristinedal. Assmund Swahn köpte denna del av bokhållaren *Åke Håkansson*. Fischer skriver sedan: ”Efter dennes (dvs Assmund Swahns) död tillföll det hans son notarien David Swahn och rådman Gabriel Kling, vilka år 1736 avyttrade det till den i Göteborgs historia kände Niclas Sahlgren”. Men Assmund Swahn avled först 9.4.1742.

Den 1.9.1736 gifte Assmund Swahn om sig med *Sofia Rosenbusch*, döpt 25.9.1700, begravd 31.10.1779, dotter till handlanden *Johan Herman Rosenbusch*, född 1647, död 1706, och *Anna Valck*, död 1725 samt änka 1729 efter källaremästare Johan Christian Buchou.

Assmund Swahns och *Catarina Maules* dotter *Johanna Catarina* gifte sig först med handlanden *Petter Limmerhult* och sedan med rådman Magnus Gabriel Kling. Se 10.12.

Deras son David Swahn avled 20.4.1742, alltså knappt två veckor efter fadern. Med hänvisning till att han hade studerat juridik i Uppsala begärde David Swahn (EIIa:33, 2.9.1721) att få adjungera vid rätten i Göteborg och betecknas 1723 som auskultant vid rådhusrätten här. 1726 blev han notarie vid kriminalprotokollen i kämnärsrätten, och 29.11.1735 civilnotarie efter rådman *Anders Busck*. I sitt första gifte med *Helena Maria Bornander* (?) hade han sonen *Andreas*. Med sin änka *Elisabeth Bornander* (född 1713, död 1761, dotter till *Jacob Svensson Bornander* och *Birgitta Bruhn* samt omgift med kyrkoherden i Veddige *Petter Arfwidsson*, född 1710, död 1784) hade han barnen *Jacob*, *Assmund* och *Johan Herman*. Jacob blev rådman 1795 efter *Christian Lund*.

På rådman Magnus Gabriel Klings begäran utauktionerades den 22.3.1743 dess svärfaders avlidne Assmund Swahns hus och gård vid Lilla Bommen och inropades av rådmannen själv för 600 d smt. Den kallas 1745 i tomtöreslängden för rådman Magnus Klings gård (och nummer 10.12 kallades hans andra gård). Han sålde den på en ny auktion (enligt Berg II:5–6, 358) för 901 d smt. Det måste ha varit till sekr. *Nils Brunjeansson*, ty den 1.6.1747 låter hovrättskommissarien *Per Hindrik Kolleback* första gången uppbjuda ett vid östra hamnen och Lilla Bommen beläget hus och gård emellan Herr Cantor *Bånges* hus å södra och Madame *Brita Carlboms* å norra sidan, som han köpt av sekreterare Herr Nils Brunjeansson för 1 380 d smt den 30.5.1747. Onekligen en snabb värdestegring. Kolleback hade 1743 och 1744 (EIIb:31) sökt kämnärsbefattningen efter rådman Olbers. Han förklarade sig då vara ”ett borgerskapets barn”. Hans far *Henrik Larsson* hade en lång tid varit borgare i staden. I 13 års tid hade han brukats till sådant som hör till domarämbetet. Han hade fört protokoll vid häradsting och andra publika förrättningar i åtta år under häradshövding *Hedenquists* jurisdiktion och var ordinarie kanslist vid amiralitetet i Göteborg och auditor på femte året.

Inte heller Kollebacks ägandeskap blev långvarigt. I en årshandling 1750 (EIIb:63,4.8.1750) krävdes ”numera avlidne amiralitetssekreteraren Peter Hindr Kollebacks arvingar” (bl.a. änkan *Catarina*) med anledning av att han den 17.10.1745 för lån av 250 d smt mot 6% ränta av skräddaremästare *Johan Fredrich Vogel* pantsatt en skulden motsvarande del av sin fasta ograverade egendom ett fjärdedels skattehemman Amhult uppegård i Västra Hisings härad, Torslanda socken samt hus och gård på Vallgatan. Med anledning av att Vogel var livshotande sjuk, hustrun död etc underskrevs handlingen av *J C Seile*.

I stället är det köpmannen *Johan Montan*, som svarade för tomtöret 1750.

Han var född 1713, fick burskap som handelsman 4.3.1748, blev bokhållare vid stadens fattighus. Han bodde kvar här i varje fall 1780 men hann under den tiden uppbjuda tomter vid ett par gånger – dels 25.10.1756 två obebyggda tomter vid Torggatan, dels 16.5.1768 två tomter vid Spannmålgatan (se 10.30).

Johan Montan klagade 1767 över att hans vid Lilla Bommen belägna hus var så nedsjunket i synnerhet inuti gården, att syllarna redan hade tagit skada av fuktighet och förruttelse. Takresningen behövde också förbättras till dess ”höjd och störthet”. Han begärde att få reparera bristfälligheterna (EIIb:90, 6.6.1757). Kanske kan man avläsa detta fortgående förfall i taxeringsvärdena i bouppteckningarna efter hans två första hustrur:

När hans första hustru *Catarina Lundgren* (som var dotter till saltmästareäldermannen *Nils Lundgren* och *Maria Jonsdotter Ståhle*) avled, ägde han vid bouppteckningen efter henne 1751 ”hus och gård vid Lilla Bommen med inmurad kopparbryggkittel”, värd 1 075:27 d smt. Den värderades till 750 daler vid bou 30.4.1756 efter hans andra hustru *Anna Katarina Schröder* (dotter till

handl *Lars Schröder* i nummer 13 söder härom och hans hustru *Elsa Greta Kjerrulf* och död barnlös).

Hans tredje hustru var *Anna Margareta Wohlfardt*, född 1719, dotter till kopparslagaremästare Hans Wohlfart, född 1673, död 1743, och *Margareta Halbmeijer*. Hon hade tidigare (28.5.1746) varit g m *Gustaf Andersson Råberg*.

Johan Montan och Anna Margareta Wohlfardt pantsatte 31.5.1776 hus och gård vid Östra Hamnen och Lilla Bommen emellan herr styrman *Johan Spindlers* hus och gård å norra och avlidne traktören *Magnus Haeggströms* hus å södra sidan till lagman Niclas Brunjeansson för lån av 6 000 d smt.

Bouteilleuren vid Ostindiska Kompaniet *Jonas Schuberg* uppbjöd för 1 416 rdr 23 skill specie köpeskilling den 8.11.1784 ett i stadens fjärde kvarter vid Östra Hamnen och Lilla Bommen beläget hus och gård, som tillhört numera bokhållaren vid stadens fattighus Johan Montan och denne och hans hustru Anna Margareta Wohlfart den 18.5.1781 sålt till Schuberg (30-penning 47 rdr 10 sk 8 rst).

Hos Schuberg, som står kvar i tomtöreslängden 1790, bodde 1787 handelsmannen *Olof Törnbom*.

Tomtöret betalades 1800 av *logarvaren Sidvalls änka* och 1807 av *överinspektoren Erik Linderberg*. Vid bouppteckningen den 9.1.1823 efter tullinspektoren och assessorn Erik Linderbergs hustru *Lovisa Ulrica Hallman*, död 6.10.1822, ägde han ett grundmurat två våningsstenhus nummer 11 i tionde roten, Ö Hamngatan, värt 7 600 rdr banco. Hustrun var syster till kämnären *Enoch Grönlunds* hustru *Maria Elisabeth Hallman* och moster till avlidne underofficeren *Johan Löthman* (Berg II:7–8, 93).

Senare uppbud av 10.11

10.11 revisor *Eric Samuel Vinberg* 8.1.1798, 41

10.11 änkan *Brita Maria Siedwall* 15.1.17980, 56

10.11 lanttullsöverinspektör Eric

Linderberg 13.5.1805, 604

10.11 handl *J P Krok* 21.2.1814, 686

10.11 assessor Eric Linderberg 4.1.18190, 87

10.11 linnevävare *William Robertsson* 4.3.1833, 803

10.11 fabrikör *James Robertsson* 3.8.1863, 215 # 176

Tillägg om Olof Ambrussons svärson *Olof Persson Krook*: Han inlämnade 12.2 och 16.2.1674 en libell å sin och sina syskons vägnar mot deras styvmoder *Peder Andersson Bötters* efterleverska *Kerstin Nilsson*. Hon hade tagit till sig all egendom mot löfte att hon skulle försörja och uppehålla de små barnen men hade förskjutit dem.

Enligt EIIa:7, dec 1691, klagade Olof Pedersson Krook över att han dagligen överlöptes av stads-tjänaren och rotemästaren om skatten. Han var en fattig änkeman sittande med fyra små barn och visste näpperligen med vad han skulle underhålla sig. Han hade lidit stor skada genom att hans skuta förlist full med malt.

